

MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ GİYİM ENDÜSTRİSİ VE GİYİM SANATLARI EĞİTİMİNDE ÖRNEK TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ MODELİ

Ayşegül YILDIZ*
Meral ERGİN
ERDİRENÇELEBİ**

ÖZET

Kalite; pahalı, lüks, az bulunur, üstün nitelikli vb. kavramlarla ifade edilir. Toplam kalite yönetimi ise tüketicinin mevcut ve gelecekteki beklentilerini tam ve ekonomik biçimde karşılamak amacıyla tüm çalışanların katılımıyla tüm işçilerin sürekli gelişmesini öngören, çevreye saygılı bir yönetim anlayışıdır. Toplam kalite uygulamalarında kullanılan temel araç eğitimidir. Toplam kalite yönetimi uygulanan bir örgütte her birey eğitim ve yetiştirme çalışmalarına tabi tutularak gerekli değişim sağlanabilmektedir. Giyim eğitiminde üretim yapılırken belirli teknikler düzenli, plânlı, işlem basamaklarına uygun şekilde yapılırsa üretim daha kaliteli olacaktır.

Yapılan bu çalışmada Mesleki Eğitim Fakültesi Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Bölümü 4. sınıf öğrencileri örneklem olarak seçilmiş ve 125 öğrenciye anket uygulanmıştır. Uygulanan ankette ortaya çıkan sonuçlar toplam kalite yönetimi açısından değerlendirilmiştir.

1. Giriş

Günümüzde öğrencilerin gelecekteki yeni durumlara uyum sağlaması, yeni sorunlara yeni ve geçerli çözümler üretme davranışının kazandırılması geleneksel bilgi aktarma yöntemleriyle mümkün değildir. Değişimlerle başa çıkmak, kaliteyi elde etme yöntemleri artık günümüzde değişmiştir. Bilginin üretilmesinde ve kullanılmasında sınırlar kalkmış, bireysellik, özgünlük, esneklik, katılımcılık, karar verme ve özellikle kalite kavramları ön plana çıkmıştır.

* S.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi Araştırma Görevlisi

** S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi

Kalite kavramı bu denli ön plana çıkarken yaşanan hızlı değişim sürecinde üretilen mal ve hizmetlerdeki çeşitlilik, küresel değişimi teknolojik ilerlemeler ve bu gelişmelerin beraberinde getirdiği yeni rekabet koşulları, her alanda yerini almıştır. Hizmet sektöründe yer alan eğitim kurumları da bu hızlı değişim ve gelişmelerden payına düşeni almış ve bu gelişmeleri takip etme zorunluluğu doğmuştur. Artık günümüzde bir eğitim kurumunun tercih edilme önceliği kurumun kalitesi ile doğru orantılı hale gelmiştir.

Bu çalışmada öğrencilerin fakültede okutulan dersler ve mesleki yönelimleri ile ilgili görüşleri, Mesleki Eğitim Fakültesinde kalite düzeyinin belirlenmesi ve toplam kalite yönetiminin uygulanması açısından önem taşımaktadır.

2. Kalite

"Modern dünyanın en çok ilgilendiği konulardan biri olan kalitenin tarihçesi çok eski çağlara kadar uzanmaktadır. Kalite kontrolünün en gerekli önceliği olan ölçme işleminin ne zaman başladığı bilinmemektedir. Yapılan bazı arkeolojik kazılar Taş Devrine dayandığını göstermektedir.

Öte yandan eski Mısır'da piramitlerin yapımı sırasında taşçı ustaların yonttukları taş bloklarda ölçüsel kontrol yaptıkları bilinmektedir. Zaman içerisinde nüfusun artması ve toplumların gelişmesi insanların gereksinimlerini arttırmış ve çeşitlendirmiştir.

II. Dünya Savaşı'nın ardından günümüze kadar olan dönem ve bu süre içinde tüm dünya genelinde teknoloji, bilim, pazar, tüketicilik ve sosyal çevrede meydana gelen ve giderek hız kazanan değişim ve yenilikler kalitenin tanımına olduğu kadar, kalite sağlama teknolojisine ve yönetimine de çok önemli yenilikler getirmiştir. Kalite 1960'larda Japonya'da ekonomiyi canlandırmak amacıyla başlayarak kısa zamanda batılı ülkelere ve tüm dünyaya yayılmıştır. (PEŞKİRCİOĞLU: 1997, s.3)

Kalite kavramı kullanılış amacına göre farklı anlamlar ifade eder. Kalite; genellikle pahalı, lüks, az bulunur, üstün nitelikte vb. kavramlarla ifade edilir.

Kalite bir standarttır: Kalite standart uygulamalar ve kabul görmüş normlardır. Bu normlar zaman ve mekâna bağlı olarak değişmezler ancak ufak sapmalar ve istisnalar kabul edilebilir. Bu istisnalar yüksek kalite ve normal kalite kavramlarını oluşturmaktadır.

Kalite kârdır: Belirli girdilerle daha yüksek verim elde etmek ya da çıktılar sabit kalmak koşulu ile girdilerin maliyetini düşürmekte bir kalite ölçüsü olarak kullanılabilir.

Kalite değer katar: Üniversitede öğrenim gören bir öğrencinin eğitime başlamadan önceki performansı ile, eğitim sonrası performansı arası farktır. İkisi arasındaki fark arttıkça değer de artmaktadır.

Kalite amaçlara uygunluktur: Kalite, eğitimde gerekli olanı, iş hayatı tarafından isteneni öğrenciye kazandırmaktır. (JOHSTON, CHALKLEY : 1994, S: 18 , 184)

Kalite alanında yaptığı çalışmalarını, eserleri ile tüm dünyada yaygın kabul gören, fikirleri ile çağımızın kalite öncülerinden olan J.M. Juran kaliteyi şöyle açıklamaktadır:

- Kalite ürün tatmini sağlamak amacıyla bir ürünün müşteri gereksinimlerine uyum koşullarını tanımlayan özellikleridir.
- Kalite kusur barandırmamaktır. (PEŞKİRCİOĞLU: 1997, 14)

Bir ürünün kalitesini yalnızca onun özellikleri değil, aynı zamanda tüketicilerin ihtiyaçları da belirlemektedir. Bir ürün iki farklı tüketici gözünde farklı kalite değerlerine sahip olabilir. Bunu nedeni ihtiyaçların çeşitli kültürel, maddi ve toplumsal özelliklerden dolayı insandan insana farklılık göstermesidir.

1980'li yılların başından itibaren somutlaşan ve tüm sektörlerde üretimde kalite artışı ve "toplam kalite" stratejisine dayalı bir yönetim anlayışı ve modelinin gelişmesine neden olan "kalite devrimi" bu yüzyılda iş hayatında tarihsel bir gelişme olarak nitelendirilmektedir.

Günümüzde toplumların yaşam tarzları ve firmaların üretim süreçleri kalitesizliğe, zamana ve maliyete karşı daha az toleranslı olan ve güvenirliliği yüksek mal ve hizmetlerin üretimine ve tüketimine bağlı hale gelmiştir.

Tüm toplumları dalgalar halinde saran bu kalite hareketi, toplumların yaşam tarzı ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçları kadar bilim, teknoloji ve eğitim tarzının da baş döndürücü bir hızla gelişmesini sağlamıştır.

3. Toplam Kalite Yönetimi

Toplam kalite yönetimi tüketicinin mevcut ve gelecekteki beklentilerini tam ve ekonomik biçimde karşılamak amacıyla tüm çalışmaların katılımıyla tüm işçilerin sürekli gelişmesini öngören, çevreye saygılı bir yönetim anlayışı olarak ortaya çıkmaktadır. (<http://www.istanbullu.zom.com/yayinlar/metes2.htm>)

Toplam kalite yönetiminin ana felsefesi sıfır hatalı üretim ve müşteri doyumudur.

Toplam kalite yönetimi öğeleri; liderlik, katılımcılık, müşteri odaklılık, sürekli gelişme ve sıfır hatadır.

Toplam kalite yönetiminin bir işletmeye sağlaması beklenen yararları şunlardır;

1. Mal ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi,
2. Kaynak israfının azalması,
3. Müşteri tatmininin artması,
4. Ürün geliştirme sürelerinin kısılması,

5. Verimliliğin artması,
6. Pazar talebinin karşılanmasında esnekliğin artması,
7. Süreç içi işlem sayısının azalması,
8. Müşteriye hizmet ve mal teslim sürelerinin kısalması,

İşçi ve işveren ilişkilerinin düzeltilmesi. ([http://www. Egitimsen .antalya.org/anasayfa/toplam-kalite-yonetimi-toplam.ka.htm](http://www.Egitimsen.antalya.org/anasayfa/toplam-kalite-yonetimi-toplam.ka.htm))

Toplam kalite kontrol çeşitli düzeylerdeki yöneticilere yol gösteren daha doğru ve etkin karar vermelerine yardımcı olan bir araçtır. Bu aracın işe yarayacak biçim de tasarlanması ve etkin uygulanabilmesi için tüketici isteklerinin saptanması ve değerlendirilmesi, gerekli teknolojik olanakların sağlanması işletme ile içinde olumlu beşeri ilişkilerin sürdürülmesi ve kalite ile ilgili kavramların tüm iş gören tarafından eksiksiz ve doğru anlaşılması gerekmektedir. (İPEKGİL DOĞAN: 2000,6)

Ayrıca Toplam kalite yönetimi sistemi bir anlamda kısmî özerklik vermek suretiyle çalışanların inisiyatiflerini kullanabilmelerini sağlayarak yaratıcılık yönlerinin harekete geçirilmesini hızlandırmaktadır. (<http://bahadirakin.tripod.com/ogrenenokul.htm>)

Toplam kalite uygulamalarında kullanılan temel araç eğitimidir. Toplam kalite yönetimi uygulanan bir örgütte her birey eğitim ve yetiştirme çalışmalarına tabi tutularak gerekli değişim sağlanabilmektedir. (SENCAN,ORDUN: 2000,S:1, 2)

3.1. Hazır Giyimde Toplam Kalite

Hazır giyimde toplam kalite yönetimi, doğru mamulü doğru zamanında yapmak ve tüm zamanı doğru kullanmaktır. Bu hem bir yönetim düşüncesi hem de örgütsel iklimde bir değişimdir.

Toplam kalite yönetimde hazır giyim boyutuna bakıldığı zaman da sürekli bir gelişimi önce insan felsefesi olarak göz önünde bulundurmak gerekir ve bunlar yapılırken hazır giyimde belli başlı öğeler kullanılır.

Hazır giyim ilk önce yaptığını satan değil satabildiğini yapan olmalıdır. Yani kaliteyi müşteri belirler, ikinci bir öğe olarak ta sıfır hata ilkesini benimser. Diğer bir öğe ise Toplam Kalite Yönetiminde tam katılım hedefi, örgütte her birey için, hem düşünmenin hem de uygulamanın birleştirilmesidir. Bu tam katılımı yaparken üst yönetim liderliği, takım çalışması ve takım ruhunun oluşturulması organize edimidir. Hazır giyimde diğer bir öğe ise sistematik süreç analizi, denetimi ve sürekli iyileştirilmesidir. Burada Toplam Kalite Yönetimi tüm birimleri ilgilendiren ve birimler arası karmaşık proseslerle oluşan "kalite-maliyet-temin" unsurlarının etkili biçimde ancak tepe yöneticisinin liderliğinde yönlendirilebileceği gerçeğine göre yönetim sistemi oluşturmaktadır. Son bir öğe ise hazır giyimde Toplam Kalite Yönetimi uygulanırken grup çalışmasıdır. Burada amaç işletme körlüğünü aşmak, konuya bir bütün olarak bakmayı sağlamak, yaratıcılığı

geliştirip teşvik etmek, kişisel ilişkileri ve etkileşimi güçlendirmek, ekonomik analiz, çağdaş yönetim ve katılımcı karar vermeyi geliştirip personelin işlerini seven, başardıkları ile gurur duyan yeni kişilikler geliştirmektir.

Bu özelliklere bakılarak hazır giyimde toplam kalite;

1. Pazarlama
2. Organizasyon
3. Hammadde deposu
4. Kumaş
5. Model
6. Kalıp hazırlama
7. Üretim
8. Kalite kontrol, olarak sıralanmaktadır.

3.2. Giyim Sanatlarında Toplam Kalite

Şık giyinmek, yakışanı giymek bir kişiyi daima güzelleştirir. Zerafet verir. İlk tesir önemlidir. Güzel olmak için yüz ve vücudun bütün çizgilerini kusursuz olmasına hiç lüzum yoktur. Her kadının kendine özgü özel bir güzelliği mevcuttur.

İyi giyinmiş olan kadın vücut hatlarını gizlemeye lüzum görmeyen bir kişidir. Çevrenin etkisiyle giyim değişmeler göstermiştir. Giysilerin sade, ekonomik ve kullanışlı olması çalışma hayatında kadınların tercih sebebi olmuştur.

Giyimi etkileyen davranışlarda kültür seviyesinin yükselmesi, zevklerin geliştirilmesi gereğine inanılmıştır. Giyim de giderek gelişen teknolojinin sayesinde insanlar kullanışlı giysilerin yanı sıra kaliteli olanları tercih etmeye başlamışlardır. (KARAMAN: 1976,8)

Toplam kaliteye bakılınca giyim sanatlarında bir insan kendine giysi üretirken ilk aşamadan son aşamasına kadar giysi için en kalitelisi, en iyisi neyse onu yapmalıdır.

Günümüz şartlarında giyim sanatlarında Toplam Kalite Yönetimi müşteri beklentilerini her şeyin üstünde tutmaktadır.

Giyim Sanatlarında Toplam Kalite Yönetimi

1. Model Seçiminde dikkat edilecek unsurlar,
2. Kalıp hazırlama,
3. Kumaşın biçkiye hazırlanma,
4. Giysiyi provadan çıkarma,
5. Dikim,
6. Ütüleme,
7. Aksesuarlar.

4. Eğitimde Kalite

4.1. Eğitim

Eğitim sosyo-ekonomik değişiklikleri düzenlemek, bireysel ve toplumsal kalkınmayı sağlamak amacıyla çeşitli yaş grupları ve sosyal gruplarda bilgi, davranış ve yeteneklerin geliştirilmesi için girişilmiş bir dizi faaliyettir. Böyle bir girişimde sonuca iki tip eğitimle ulaşılabilir:

1. Formal eğitim
2. Enformal eğitim

Bu iki tip eğitiminde ekonomik önemi büyüktür. Çünkü ikisi de üretici, tüketici ve vatandaş olarak ekonomik hayatın temel faktörlerinden biri olan insan vasfını arttırmayı hedef almaktadır. (MPM YAYINLARI: 1973, 41)

Eğitim istenilen alışkanlıkları ve davranışları meydana getirecek şekilde refleksleri şartlandırmayı ve yeni etki-tepki yolları meydana getirmeyi konu edinir. Gestalt'a göre zihin ve beden bir bütündür. Düşünme yeni anlayışlar ve kavramlar edindikçe mevcutları yeni yaşantılara göre tekrar değerlendirme ve yeniden oluşturma sürecidir. Çağdaş psikologlara göre kuru bilgiler eğitim değildir ve sadece bilgileri edinmek öğretim için yetersizdir. Öğretim sadece zihin bilgileri ile ilgili problemlerde olumlu düşünme süreci kullanabildiğinde meydana gelir. Bilgileri kullanmadaki olumlu düşünme alışkanlığı geliştirme, bilgi edinmeden ayrı bir olaydır. <http://www.sitetky.com/frameset/tky/>)

Eğitimde amaç geçmişin kültürel mirasını yeni nesillere aktarmak ve genç kuşaklara sorumluluk bilincini aşılacaktır. Dolayısıyla eğitimde kültür değerlerinin korunması esastır. Eğitimde sadece bilgiyi esas alırsanız, tek boyutlu insan yetiştirirsiniz ki, bu da kendi kültürünü tanımayan, kendi öz değerlerine yabancılaşmış insan tipini ortaya çıkarır. İnançlarından, ideallerinden, milli ve manevi değerlerinden uzak, şuursuz ve ruhsuz insan yetiştiren eğitim sistemi sadece diplomalı insan yetiştirir. (<http://bahadirakin.tripod.com/ogrenenokul.htm>)

Eğitimde, bireyin kişilik hakları ile toplumsal beklentileri arasında mutlak bulunması gereken duyarlı dengeyi sağlayarak hem dikkatli ve bağımsız yargılı insanlar yetiştirmek hem de ortak değerler etrafında ulusal bütünleşmenin gerçekleşmesine çalışılmalıdır. (<http://bahadirakin.tripod.com/ogrenenokul.htm>)

4.2. Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi

Toplumumuz da kaliteyi artırmaya yönelik, çabaların en etkili olacağı alan okullardır. İyi, kaliteli okullar yaratmak ve yönetmek bir toplumun gelişmesini itici gücü olacaktır.

Bir ülkenin okullarının mükemmelliği ve kalitesi ile tanınır hale gelmesi, ekonomik, sosyal, siyasal vb. alanlarda gelişmesinin de en etkili yoludur. (<http://adana.meb.gov.tr/SAYFALAR/egt%20tky.htm>).

Toplam kalite yönetimi felsefesi, işletmelerde ürün elde etme süreçlerinde uygulanmak üzere geliştirilmiş, daha sonra hizmet sektöründe de uygulanabileceği görüşü ortaya atılmıştır. (http://www.egitimsen-antalya.org/anasayfa/toplam_kalite_yonetimi_toplam_ka.htm)

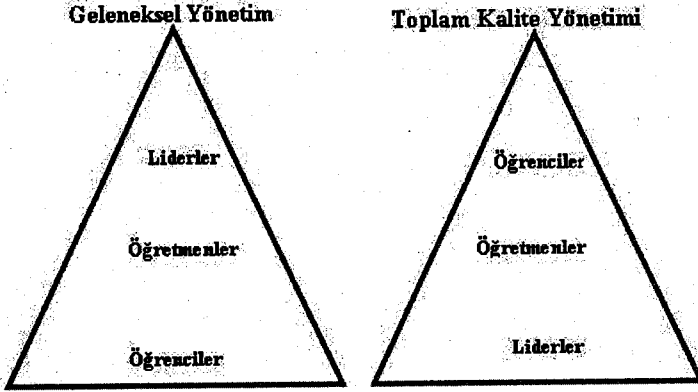
Ülkemizde hizmet sektöründe yer alan eğitim kuruluşlarının toplam kalite yönetimine önem vermesi bir ölçüde gecikmiştir denebilir. Bu durumun esas nedeni eğitim kurumlarının kamusal niteliği ile müşteri beklentileri konusunda bürokrasi sürecinin yavaş işlemesidir. Özel üniversitelerin ve diğer özel okulların gelişmesiyle birlikte "Kalite" ögesi ön plana çıkmaya başlamıştır. (SENCAN, ORDU: 2000, S:1, 137)

Eğitim kurumları, klasik organizasyon yapısı ve yönetim anlayışının yetersiz kalması nedeniyle bugün eğitime farklı bir bakış açısıyla yaklaşan "Toplam Kalite Anlayışı" nı benimsemeye başlamışlardır. Çünkü toplam kalite anlayışını benimseyen eğitim kurumlarında, kurumun gelişmesi ve kaliteyi yakalaması, merkezi otoritenin yukarıdan belirlediği ve sınırlarını çizdiği politik kararlarla değil, günün gereksinim ve koşullarını dikkate alarak toplam kalite yönetiminde "Sürekli Gelişme" olarak ifade edilen "Tam Öğrenme" ile mümkün olabilir. (<http://bahadirakin.tripod.com/ogrenenokul.htm>)

Toplam Kalite Yönetiminin Eğitime Getireceği Yararlar

1. Toplumun beklentilerine uygun hedeflerin belirlenmesi
2. Belirlenen hedefe İlk seferde ulaşılması
3. Hedeflere ulaşılma düzeylerinin ölçülmesi
4. Gelişmeleri takip etmenin ilke edinilmesi
5. Nitelikli eğitime önem verilmesi
6. Etkin bir iletişim ağı kurulması
7. Okulda ekip çalışmasına önem verilmesi
8. Okulda motivasyonun sağlanması
9. Demokratik bir yönetim ağının kurulması

Her hangi bir eğitim kurumu için öncelikli olan öğrencilerin görüş ve gereksinimlerine odaklanmasıdır. Bu eğitim kurumlarının diğer müşterilerinin görüşlerinin göz ardı edilmesi anlamını taşımaz. Ancak eğitim kurumlarının var oluşlarının temel nedeni öğrencilerdir.

Etkin bir toplam kalite yönetimi oluşturabilmek için ekip çalışmasının yaygınlaştırılması ve kurumun tüm düzeylerinde etkili olarak kullanılması gerekmektedir. (<http://adana.meb.gov.tr/SAYFALAR/egt%20tky.htm>)

Bir eğitim kurumunda toplam kalite yönetimi ilkelerini uygulayabilmek için örgütün temel altı niteliğine dikkat etmek gerekmektedir. (YAHYAGİL: 1998, s. 40)

1. Fiziksel yapı (binalar, iç düzen, dekorasyon vb.)
2. Sosyal yapı (formal ve informal ilişkiler ağı, kurumun toplumsal beğeni derecesi)
3. Kültürel yapı (mevcut kurum kültürü)
4. Eğitim programları (içerik, yararlılık, uygulanabilirlik derecesi ve değerlendirme)
5. Teknik yapı (genel teknolojik düzey, araç-gereç donanımı)
6. İç ve dış müşterilerin genel özellikleri (eğitmciler, aileler, öğrenciler)

Toplam Kalite Yönetimi uygulanan eğitim kurumlarında öğretme sorumluluğunun yanı sıra öğrenciye öğrenme sorumluluğu verilmektedir. Sorumluluğun öğrenci ile paylaşılması, öğrencinin kendi yeteneklerini ortaya koymasını ve kullanmasını, zamanla kendine olan güvenin artmasını ve eğitim olayına sahip çıkmasını sağlar. Eğitimi ve yönetici odaklı eğitim kurumlarında genellikle pasif olan öğrenciler; Toplam Kalite Yönetiminin uygulandığı sistemde araştıran, hep daha iyiye ulaşmak için çaba gösteren, etkileşime açık, aktif bir katılımcı olur.

4.3. Mesleki Eğitimde Kalite

Genel olarak bir ülkenin gelişimini etkileyen en önemli faktörler doğal kaynaklar ve insan gücüdür. İnsan gücü ve doğal kaynaklardan gereği gibi

yararlanarak yüksek düzeyde üretim sağlamak bir ülkenin gelişimi için temeldir. Bu da ancak eğitim ile mümkündür. Mesleki eğitim kavramı ise esasen bu noktada karşımıza çıkmaktadır. Genel anlamda sanayinin ve iş alanlarının ara eleman ihtiyacını karşılama amacına yönelik mesleki ve teknik eğitim hızla değişen teknolojik bilgi, üretim yöntemleri ve endüstri ihtiyaçlarına cevap verebilmek için dinamik bir yapı sergilemelidir.

Mesleki eğitimde katılımcılık önemli bir unsurdur. Öğrencilerin eğitime etkin katılımı özendirilir. Sonuçlar hazır verilmez. Ayrıca mesleki eğitimde en önemli unsur "öğrencidir". Herşey öğrencinin seyerek öğrenim görebileceği ortamı sağlamak olmalıdır. Öğrenciyi odak noktası almayan bir eğitim sisteminin başarılı olması mümkün değildir. (<http://www.istanbullu.20m.com/yayinlar/metes2.htm>)

Sosyal açıdan mesleki eğitim her bireyde bir meslek ihtiyacı ve ilgisi olduğu, her bireyin toplumsal faaliyetlere katılma ihtiyacı duyduğu, toplumun ise bireyin toplumsal iş bölümüne katılmasını öngördüğü ilkesine dayanır. Gelişen teknoloji ile devamlı olarak yeni araçlar ve süreçler ortaya çıkmakta, bu da ayrı becerilerden çok süratli, verimli düşünme ve karar verme yeteneğini gerektirmektedir.

İnsanoğlu bugün eskiden olduğundan daha çok bilek gücünden ve bedensel becerilerinden faydalanmak yerine, bilgi birikimini ve ani karar verme yeteneğini artırmak mecburiyetindedir. (ARTHUR:1957,60)

Etkili bir mesleki eğitim programında verimli ve kaliteli bir sonuç elde edebilmek için gerekli bilgi, beceri ve tavırların açık olarak bilinmesi ve ilgili kuruluşların bu eğitim standartlarına uyması gerekir. TKY doğrultusunda yeni bir okul kültürü şöyle oluşturulmalıdır:

- Uzun dönemli stratejik planlama
- Güven ve paylaşım
- Ekip çalışması
- Değişmenin bir parçası olma
- Açık iletişim ve katılım
- Değişmenin zorunluluğuna inanma
- İnsanların yeteneklerini geliştirmeleri için imkan ve inancın olması
- Hedef kitlelerin beklentilerini anlama
- İnsanların farklılıklarının farkında olma

gibi özellikleri taşımaktadır ayrıca mesleki eğitimin temel ilkelerinin sistemli bir felsefi, psikolojik, sosyal ve ekonomik kavramlar bütününe dayandırılması gerekir.

Özetle bir toplumun zenginlik üretmesi için iki şeye ihtiyaç vardır birincisi doğal kaynaklar, ikincisi ise insan gücüdür. Bu kaynağın değerlendirilmesi ise Mesleki Eğitimlere bağlıdır.

Tablo – 5 de araştırmaya katılan öğrencilerin %50'ye yakını sosyal, ekonomik ve AR-GE alanlarında M.E.F.'nde istek ve ihtiyaçlarının karşılandığı görüşündedirler.

Tablo 6. M.E.F. Öğrenci Yetiştirirken Üretken Olması İçin İzlediği Yöntemler

SEÇENEKLER	SAYI	%
Şahsın yeteneklerine göre bölümler seçme imkanı vererek	9	7,2
Seçtiği bölümlerde araştırmaya yönelterek	29	23,2
Üretkenlikte alan bilgisini yeterince vererek	72	57,6
Hepsi	14	11,2
TOPLAM	125	

N= 125

Tablo – 6 incelendiğinde M.E.F. öğrenci yetiştirirken üretken olması için izlediği yöntemler %57,6 üretkenlikte alan bilgisi yeterince verecek, %23,2'si seçtiği bölümlerde araştırmaya yönelterek, %11,2'si hepsi, %7,2'si şahsın yeteneklerine göre bölümler seçme imkanı vererek anlatılmaktadır.

Tablo – 6'dan çıkarılan sonuca göre öğrencilerin %50'sinden fazlasının ortak görüşüne göre M.E.F.'nde öğrenci yetiştirirken üretken olması açısından izlediği yöntemlerde üretkenlikte alan bilgisinin yeterince verilme yöntemine başvurulmaktadır.

Tablo 7. M.E.F. Atölye ve Lâboratuvarındaki Araç ve Gereçlerin Günümüz Teknolojisi İle Paralel Olarak Sürekli Uyumlu Olması İçin Gereklilikler

SEÇENEKLER	SAYI	%
Araç ve gereçlerin günümüz şartlarına göre uyarlanması	35	28
Araç ve gereçlerin zamanında tedarikine	8	6,4
Araç ve gereçlerin bakım ve onarımının zamanında yapılması	6	4,4
Hepsi	76	60,8
TOPLAM	125	

N= 125

Tablo – 7 incelendiğinde M.E.F.'nin atölye ve laboratuvarındaki araç ve gereçlerin günümüz teknolojisi ile paralel olarak sürekli uyumlu olması için gereklilikler %60,8 hepsi, %28 araç ve gereçlerin günümüz şartlarına göre uyarlanması, %6,4 oranında araç ve gereçlerin zamanında tedariki, %4,4 araç ve gereçlerin bakım ve onarımının zamanında yapılması olarak görülmektedir.

Tablo – 7'de araştırmaya katılan öğrencilerin %50'sinden fazlasının ortak görüşü M.E.F. atölye ve laboratuvarındaki araç ve gereçlerin günümüz teknolojisi ile paralel olarak sürekli uyumlu olması için gerekliliği yönünden araç ve gereçlerin günümüz şartlarına göre uyarlanması, zamanında tedariki, bakım ve onarımının zamanında yapılmasıdır.

Tablo 8. M.E.F.'nde Atölye ve Lâboratuvarların Ekonomik Tasarımının Yeterlilik Düzeyinin Uygun Olup Olmadığı

SEÇENEKLER	SAYI	%
Yeterli buluyorum	29	23,2
Plan düzenin bozukluğu	35	28
Araç ve gereçlerin atölye düzenine uygun olmaması	45	36
Hiçbiri	16	12,8
TOPLAM	125	

N= 125

Tablo - 8 incelendiğinde M.E.F.'nin atölye ve laboratuvarlarının ekonomik tasarımının yeterlilik düzeyinin uygun olup olmadığı %36 araç ve gereçlerin atölye düzeyine uygun olmaması, %28 plan düzeninin bozukluğu, %23,2 yeterli bulunması, %12,8 oranında ise hiçbirinin olmadığı alanlarının ortaya çıktığı görülmektedir.

Tablo - 8'de araştırmaya katılan öğrencilerin %50'sinden fazlası atölye ve laboratuvarların ekonomik tasarımının yeterlilik düzeyinin uygun olmadığı görüşündedirler.

Tablo 9. M.E.F.'nde Verilen Eğitim Politikası

SEÇENEKLER	SAYI	%
Kişiyeye göre eğitim verme	5	4
Eğitime göre kişi yetiştirme	36	28,8
Standartlara göre eğitimi yetiştirme	55	44
Hiçbiri	29	23,2
TOPLAM	125	

N= 125

Tablo 9 incelendiğinde M.E.F.'nde verilen eğitim politikası, %44 standartlara göre eğitimi yetiştirme, %28,2 oranında eğitime göre kişi yetiştirme, %33,2 hiçbir, %4 oranında ise kişiyeye göre eğitim verme olarak görülmektedir.

Tablo 9 araştırmaya katılan öğrencilerin %50'ye yakını bu okulda standartlara göre eğitimi yetiştirmegörüşündedir.

Tablo 10. M.E.F.'nin Global Şartlara Göre Hizmet Verebilmesi Yönündeki Çabaları

SEÇENEKLER	SAYI	%
Sürekli gelişim	18	14,4
Araç ve gereçlerin günümüz şartlarına uygunluğu yönünden	27	21,6
Araştırma	48	38,4
Hepsi	32	25,6
TOPLAM	125	

N= 125

Tablo - 10 incelendiğinde M.E.F.'nin global şartlara göre hizmet verebilmesi yönündeki çabaları %38,4 oranında araştırma, %25,6 hepsi, %21,6

oranında araç ve gereçlerin günümüz şartlarına uygunluğu yönünde, %14,4 sürekli gelişim olarak görülmektedir.

Tablo – 10 da araştırmaya katılan öğrencilerin %40'a yakınının M.E.F.'nin global şartlara göre hizmet vermesi konusundaki çabalarının yeterli olduğunu savundukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 11. M.E.F.'nin Eğitim Düzeyini Küresel Eğitim Düzeyiyle Bağdaştırıldığında

SEÇENEKLER	SAYI	%
Teknolojik	13	12
Ekonomik	4	3,2
Sosyal ve kültürel	19	15,2
Hepsi	87	68,6
TOPLAM	125	

N= 125

Tablo – 11 incelendiğinde M.E.F.'nin eğitim düzeyi küresel eğitim düzeyiyle bağdaştırıldığında %69,6 oranında hepsi, %15,2 oranında sosyal ve kültürel, %15,2 teknolojik, %12 ekonomik olduğu görüşündedirler.

Tablo – 11'de araştırmaya katılan öğrencilerin %50'sinden fazlası okulun eğitim düzeyinin küresel eğitim düzeyiyle bağdaştırıldığında her yönden uygun olduğu görüşündedirler.

Tablo 12. M.E.F.'nde Aldıkları Eğitimin ve Öğretimin Meslek Hayatlarına Ne Derece Yansıtabilecekleri

SEÇENEKLER	SAYI	%
Zayıf	21	16,8
Normal	42	33,6
İyi	39	31,2
Profesyonel	23	18,4
TOPLAM	125	

N= 125

Tablo – 12 incelendiğinde aldıkları eğitimi ve öğretimi meslek hayatlarında ne derece yansıtabilecekleri konusunda %33,6'sı normal, %31,2'si iyi, %18,4'ü profesyonel, %16,8 ise zayıf olarak belirtmektedir.

Tablo – 12'de araştırmaya katılan öğrencilerin aldıkları eğitim ve öğretimi meslek hayatlarına normal ve iyi düzeyde yansıtacakları sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 13. M.E.F.'nde Üretkenlik Adına Ar-Ge'nin Olması Gerekliliği

SEÇENEKLER	SAYI	%
Araştırmaya sevk eder	9	7,2
Gelişmeyi sağlar	23	18,4
Her ikisi de	92	72
Şu anki eğitimi yeterli buluyorum	3	2,4
TOPLAM	125	

N= 125

Tablo – 13 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin M.E.F.'sinde üretkenlik adına AR-GE'nin olması gerektiği konusunda %72 oranında teşvik ve geliştirmeyi sağlama konusunda gerekli olduğu, %18,4'ü gelişmeyi sağladığını, &7,2'sinin araştırmaya teşvik ettiğini, %2,4'ü şu anki eğitimin yeterli olduğu görüşündedirler.

Tablo – 13 deki sonuca göre araştırmaya katılan öğrencilerin %50 sinden fazlası bu okulda üretkenlik adına AR-GE nin olması gerektiğini savunmaktadır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Bu araştırmada giyim eğitiminde örnek toplam kalite yönetimi üzerinde inceleme yapılmış ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırma Mesleki Eğitim Fakültesine uyarlanmış, incelenen yeterlik düzeyinin branş derslerinde yoğunlaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

M.E.F. eğitimcilerinin kalite açısından başarılı buldukları yönlerde uygulama dersleri görülmektedir. Mesleki alanda yeterliliklerinin bir göstergesidir. Fakültenin bütün birimlerinin birbirleriyle olan bilgi alışverişleri dikkate alındığında kalite anlayışına göre bölümlerin her alanda bilgili olması sonucu ortaya çıkmaktadır.

M.E.F. öğrencileri kalite açısından grup çalışması konusunda desteklendiği görülmektedir. Fakültenin kalite adına benimsediği ilke, araştırma ağırlığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenci ve eğitimci ilişkisi genelde zayıf olarak ortaya çıkmaktadır. Bu başarıyı etkilemektedir. Fakültenin öğrenci istek ve ihtiyaçlarını karşıladığı yönler ise AR.GE yönünde ağır basmaktadır. Öğrenciye üretkenlikte alan bilgisinin yeterince verildiği tespit edilmiştir.

M.E.F.'nin atölye ve laboratuvarlarındaki araç ve gereçlerin günümüz teknolojisi ile paralel olarak ilerlemesi ve sürekli uyum göstermesi için zamanında tedarikine, bakım ve onarımına dikkat edildiği saptanmıştır. Devlet desteğinin bina bakımından yeterli iken diğer alanlarda yeterli olmadığı görülmüştür.

Okul öğrencilerinin yararlı birer eğitimci olabilmeleri için yararlandıkları öğelerden branş ve formasyon derslerindeki bilgileri ölçme konusu tespit edilmiştir.

Fakültenin sürekli gelişimi ve denetimi için yeterli ilgi ve maddi gücün desteklenmesi açısından kermes olayı saptanmıştır. Alınan eğitim ve öğrenimin kalitesinin meslek hayatında normal seviyede yansıtılabileceği görülmüştür. Personelin bilgi ve becerilerinin yeterlilik düzeyi konusunda eksik olduğu, üretkenlik adına AR-GE'nin gerekliliği tespit edilmiştir.

Öneriler

Mesleki Eğitim Fakültesinde branş derslerine ağırlık verildiği kadar diğer derslere de verilmelidir. Eğitimcilerin uygulama derslerindeki kalite açısından başarı ve becerilerini diğer teori derslerine de yansıtmalıdırlar. Grup çalışmasının kalite açısından önemi kadar birey çalışmasının da o denli önemli olduğu bilinmektedir. Çünkü kalite bir bütündür. Ders programlarının öncelikle gözden geçirilip eksikliklerin saptanması ve gerekli düzeltmelerin yapılması gerekmektedir.

Günümüz şartlarında fakülte öğrenci ve eğitimci ilişkisinin zayıf olduğu görülmekte ve bu büyük bir problem olarak anlaşılmaktadır. Bu konuda eğitimcilerin daha ılımlı bir şekilde öğrenciye yaklaşımı gerekmektedir.

Devletin yaptığı finansal yardım binaların bakımından ziyade eğitim için gerekli olan araç ve gereçlerin temininde gereklidir.

Eğitim bir bütündür. Ne kadar fazla ve çeşitli verilirse yetişecek eğitimciler için o denli iyi olur ve sonraki nesil bundan en iyi şekilde yararlanır.

Eğitimde globalleşme ve küreselleşme çok önemli bir konudur. Bu sadece araştırmayla yeterli kalmayıp sürekli gelişim ve teknolojik gelişmelerden yararlanarak verilen hizmet global şartlara uyacaktır.

Son 100 yılı kalite açısından inceleyen bilim adamları AR-GE'nin yerinin tartışılmaz olduğunu ortaya koymuşlardır. Dünya bunu böyle düşünürken fakültenin bu önemli olaya kalite açısından eğitimi yükseltmek için yeterli derecede incelemeler yapıp bilinçlenmesi gerekmektedir.

ABSTRACT

Quality; is expressed with concepts such as expensive, rare and superior property. Total quality management is a reverential management approach to environment which implements progressive education of all the workers with complete participation aiming total and economical supply of the consumer's present and future expectations. The fundamental instrument used in the total quality applications is education. Necessary changes are made in a total quality management implemented organization through including each individual in the education and training program. When applying special techniques with orderly, planned and adequately manner to process steps, production will be richer in quality in the clothing education.

In this study, Senior Students of The Faculty of Professional Education, Clothing Industry and Clothing Arts Department are chosen as samples and a survey to 125 of them is conducted. The results are evaluated with the total quality management approach.

KAYNAKÇA

Arthur , B.Nays, **Mesleki Eğitim Prensipleri Tatbikatı**, Ankara, 1957.

İpekçil Doğan, Özlem, " Kalite Uygulamalarının İşletmelerin Rekabet Gücü Üzerine Etkisi" **Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Konya, 2000, Sayı:1.

Johnston, R.J.; Chalkley, Brian ,**"Quality assessment of teaching: Inputs, processes and outputs"** , Journal of Geography in Higher Education,1994, Sayı. 18.

Karaman Saatçi, Zehra, **Hazır Giyim Üretimi**, Ankara, 1989.

Köksal, Gülser, **"Eğitim Sisteminde Toplam Kalite Uygulamasının Sağlayacağı Yararlar"**, 2. Toplam Kalite Yönetimi Makale Yarışması, Ödül Kazanan Makaleler (1997 Yılı), 1998.

Peşkirioğlu, Nurettin, **Kalite Yönetiminde ISO 9000 Uygulamaları**, Ankara, 1997.

Yahyagil, Mehmet Y., **"Eğitim Sisteminde Toplam Kalite Uygulamasının Sağlayacağı Yararlar"**, 2. Toplam Kalite Yönetimi Makale Yarışması, Ödül Kazanan Makaleler (1997 Yılı), Lebib Yalkın Yayınları ve Basım İşleri A.Ş., Mayıs 1998.

(<http://www.istanbullu.zom.com/yayinlar/metes2.htm>)

(<http://www.egitimsen.antalya.org/anasayfa/toplam-kalite-yonetimi-toplam.ka.htm>)

(<http://bahadirakin.tripod.com/ogrenenokul.htm>)

(<http://www.sitetky.com/frameset/tky/>)

(<http://adana.meb.gov.tr/SAYFALAR/egt%20tky.htm>)

